

Itiner

	Táv	Összes táv	Szint	Összes szint	Jelzés
Sümeg, vasútállomás	-----	-----	-----	-----	-----
Sümeg, vár	1,4	1,4	72	72	j.n.
Sarvaly erdészház	6,81	8,21	78	150	j.n., K
P+ jelzés	4,08	12,29	93	243	K
Tátika vár	3,15	15,44	183	426	K, KL
Hidegkúti erdészház	2,02	17,46	10	436	KL,K
Sztúpa	4,03	21,49	132	568	K
Zalaszántó	2,83	24,32	10	578	K
híd	2	26,32	14	592	K
Rezi vár	4,42	30,74	309	901	KL
keszthelyi műút	3,88	34,62	20	921	j.n.
Várvölgy, templom	3,14	37,76	32	953	j.n.
Rókalyuk	3,03	40,79	60	1013	j.n.
Uzsabánya	4,62	45,4	63	1076	P+
Uzsabánya alsó vasútállomás	0,68	46,08	5	1081	P+

Sajnos a Keszthelyi-hegységben a turistajelzések nem a legjobbak.
Ezért kérem, hogy nagy odafigyeléssel turrázzanak
A túrán mindenki a saját felelősségére vesz részt.
A szervezőtől kártérítés nem igényelhető.

Hit Pajzsa Nemzeti Egylet

Váarak a Keszthelyi-hegységben

Sümeg, vasútállomás Bélyegzés:	Sümeg, vár Bélyegzés:	Sarvaly erdészház Bélyegzés:
Tátika vár Kód:	Sztúpa Bélyegzés:	Rezi vár Kód:
Várvölgy Bélyegzés:		Uzsabánya Bélyegzés:

Név:.....

Lakcím:.....

Egyesület:.....

Hit Pajzsa Nemzeti Egylet túramozgalmai

Várak a Vértesben
5 kápolna Somlón
5 kápolna a Szent György-hegyen
Lovagok Útján a Kőszegi-hegységben
Szent István Zarándokút
Bakony őskori és középkori várai
4 kolostor útja a Pilisben
Badacsonyi Barangolás
Török építészeti emlékek Magyarországon
Római-kori építészeti emlékek Budapesten
Bencés emlékhelyek Nagy-Magyarországon
Várak és vulkánok a Karancs-Medves vidékén
Várak a Keszthelyi-hegységben

Az igazolófüzetek ingyen letölthetőek a következő honlapokról:

www.bakonyturistaja.eoldal.hu

<http://www.teljesitmenyturazoktarsasaga.hu/turamozgalmak>

Sümegei vár története

A vár már IV. Béla uralkodása alatt fennállhatott és a hagyomány szerint a király a tatárjárás idején egy ideig itt is lakott. Később a vár a veszprémi püspökségé lett.

Első okleveles említése 1318-ból való.

A XV. században kialakult a vár mai terjedelme. Erre vall Vétési Albert püspök címere, a darabont szoba gótikus képzésű ajtószár kövei és a számos régészeti lelet, oroszlános, madaras, lovasos, címeres díszű kályhaszemek. A kápolnát Vitéz János építtette és erre az időre tehető a reneszánsz tagozatos kövek, eredetileg ablakkeretek is.

A sümegei vár fénykora a XVI. században kezdődött. 1552-ben Veszprémet elfoglalták a törökök, s ettől kezdve kétszáz éven át a veszprémi püspököknek itt volt a székhelyük. Sümege vára a veszprémi püspökök magánváráként a dunántúli végvárak második sorában védte a megmaradt országot. Soha nem került török kézre.

A mohácsi vész után Csóron András a várkapitány, aki a török ellen nem csak a várat, de egész vártartományát megtartotta, 1527-ben jelentette, hogy a vár és a birtok jó állapotban van. 1532-ben két alkalommal is szétverte a Sümege alatt portyázó törököt. 1537-ben Kecskeméti Márton püspök megerősítette a várat.

A sümegei várban az 1544-es évek táján teljesített katonai szolgálatot Rédey Ferenc, majd később Rédey András, akik egymással rokoni kapcsolatban állhattak.

Rédey Ferenc nevét a helyi hagyomány és néhány szépirodalmi munka a török csapatok elleni harcok hőstetteivel övezi.

1553-ban Köves András veszprémi püspök olaszbástyákat építtetett a vár védőövének megerősítésére. Az ő nevéhez fűződnek a sümegei vár legnagyobb építkezései. A váralja település többször török kézre került, de magát a várat a török meg sem kísérelte elfoglalni.

1570-ben Rédey András a végvidékeken és Sümege várában tanúsított vitéz és bátor magatartásáért nemességet kapott II. Miksa császártól és magyar királytól. Mindkét Rédey végvári vitézként vett részt a környéki török portyák elleni harcokban, mesterei volt a lesvetéseknek, a lovas támadások vezetésének a bajvívásnak, a közelharcnak és fegyverforgatás valamennyi katonai ismeretének.

A XVII. században Batthyány Ferenc kezébe jutott, aki megerősítette.

Ez időben Zala és Somogy megyék itt tartották gyűléseiket. 1656 - 1658 között Széchenyi György püspök a várost is fallal kerítette körül és a védőfalak oltalmában ismét felvirágozott az élet a váraljai településen, amely a törökök kezében annyit szenvedett.

Sümege a megismétlődő török támadások közepette is a Balaton-felvidék szívósan védett végvára maradt. Mint magyar végvár küzdött akkor is, amikor maga a mezőváros és annak környéke, "Symegallya" már hódoltsági terület volt, török igazgatás és adózás alatt állt.

A vár a kuruc időkben a Dunántúlon harcoló csapatok fontos utánpótlási helye volt, de 1709-ben árulás útján a császáriak kezére jutott, akik 1713-ban hadgyakorlat ürügyén felgyújtották. Ezzel a tető nélkül, gazda nélkül maradt vár más várromjainkhoz hasonló módon, szomorú pusztulásnak indult.

A tekintélyes méretű, nagy múltú, festői megjelenésű várromokat Koppány Tibor építész tervei alapján kezdte meg konzerválni 1954-ben az Országos Műemléki Felügyelőség, hogy 10 évi gondos feltárással és állagbiztosítással további pusztulásának elejét vegye. A vár 1989 óta folyamatos felújítás alatt áll.

Tátika vár története

Nevét a Tátika családról kapta, akik az első erődítményt építették a hegyen az 1240-es években. 1248-ban IV. Béla király parancsára elkobozták a Tátika nemzetségtől a Várhegy egyik kiugró meredélyén emelt korábbi keletkezésű Alsó-Tátika várát, mivel annak tagjai erőszakkal feldúlták a veszprémi püspökség egyik közeli birtokát. A királyi döntés értelmében Alsó-Tátika várát a kárt szenvedett veszprémi püspök kapta meg, Zlaudus püspök azonban nem tartotta eléggé biztonságosnak, így a Várhegy csúcsán egy új kővárat emeltetett. Zlaudus püspök ebben az új rezidenciájában hunyta le örökre a szemét 1262-ben. Kapzsi rokonsága azonnal rátelepedett a várbirtokra, amit csak később kapott vissza az egyházmegye.

A XIV. század első éveiben megszállta a Kőszegi nemzetség, tőlük Károly Róbert szerezte vissza az 1321-es hadjáratában és királyi kezelésben állt a következő évtizedekben. Nagy Lajos uralkodása alatt került adományként a legbensőbb udvari köréhez tartozó Lackfi főnemesi család tulajdonába, akik később szembefordultak Zsigmonddal. Zsigmond király hívei a szlavóniai Körös városában törbe csalták és legyilkolták a család két vezető tagját. Az elkobzott birtokaik közül Tátikát különböző zálogbirtokosok után Habsburg Albert kegyéből a Gersei Pethő nemesi család szerezte meg. Korai tulajdonosa, a veszprémi püspökség azonban nem nyugodott bele, több alkalommal is fegyveres embereivel megszállta, így 1494-ben majd 1538-ban. Ez utóbbi esetben a korabeli leírások szerint Kecsethy Márton püspök kezére kerültek a török veszély miatt ide menekített környékbeli nemesi családok és pálos kolostorok értéktárgyai, melyeknek pénzbeli értéke állítólag meghaladta a százezer aranyforintot. A XVI. század közepére már Tátika jelentéktelen, magánkézben lévő várnak számított. Turco itáliai hadmérnök fennmaradt rajzai szerint a vár bejáratát kaputorony alkotta, ami a hosszúkás várudvart szegélyező vaskos öregtoronyhoz és emeletes palotaszárnyhoz vezetett. Őrsége mindösszesen 16 főnyi zsoldost tett ki, a védőművei leromlottak, amiért maga Nádasdy Tamás nádorispán írt dorgáló levelet a fenntartó családnak.

A vég 1589-ben érte el, amikor egy nagyobb portyázó török csapat lerohanta és elfoglalta, majd kifosztása után felgyújtotta épületeit. Az elszegényedő Gersei Pethő familia többé nem építette újjá, így a vár elhagyatott maradt. Több évszázados pusztulása után nemrég a helybeli várbarátok kezdeményezésére megkezdődött a csodálatos természeti tájban emelkedő Tátika várának régészeti feltárása és helyreállítása.

Rezi vár története

A vár pontos építési idejét nem ismerjük, bizonyosan 1291 és 1333 között építette a Pécz nemzetség. A nemzetség kihalása után a birtokaik visszaszálltak a királyra, és már mint Károly Róbert kezén lévő vár tűnik fel 1333-ban. A vár királyi adományként került a XIV. század közepe után a Laczkfi család kezére. A család 1346-ban kapta birtokul Keszthely környékét, birtokukban először 1378-ban szerepel a vár. Nagy Lajos király halálát követően a délvidéken kitört lázadásban tevékeny szerepe volt a Laczkfiknak, amiért is Zsigmond király Laczkfi Istvánt 1397-ben kivégeztette, és birtokait elkobozta. Pár évi királyi birtoklás után 1401-ben Eberhard zágrábi püspök és testvére kapta meg, de a püspök halála után ismét visszaszállt a királyra. Zsigmond király a várat zálogba adta, majd 1427 júniusában elvette a környéken hatalmaskodó Medvei családtól és Gersei Pető Péternek és Lászlónak adományozta. Ettől kezdve a Rezi vár a Gersei Petők birtoka volt.

A Pető család rezi uralmát alig néhány esemény zavarta, 1440-ben Ulászló király és Albert király özvegye, Erzsébet belháborúja során az Ulászló-párti Petők várát Erzsébet királyné elvette és Zágorhiday Györgynek adományozta.

A XV. század végén Mátyás halálát követő időszak katonai hadműveletei során az országba bevonuló Miksa császár hadai Rezi várát is elfoglalták, és rövid ideig birtokolták.

Rezi várának utolsó korszaka a török háborúkkal kapcsolatos. Rezi várát először 1554-ben próbálták a törökök elfoglalni. Az ostromot követően a várat Gersei Pető János soproni ispán és királyi kapitány jelentősen átépíttette, korszerűsítette. Ebből az időszakból ismerjük a vár korabeli ábrázolását, melyet 1572 körül Giulio Turco hadmérnök készített.

A Gersei Pető család nem igazán tudott jelentős őrséget tartani a várban, 1571-ben 5 darabontot tudtak fizetni. A rosszul őrzött vár török kézre kerülése komoly veszélyt jelenthetett, így nem csoda, hogy 1586-ban Zala megye úgy határozott, hogy felkéri Zrínyi grófot a Tátika és a Rezi várak leromboltatására. Erre azonban nem került sor, mert 1588-ban még biztosan állt a vár. 1589-ben a török megtámadta a szomszédos Tátika várat, ez bizonyította a rosszul őrzött hegyi várak megtarthatatlanságát. Egy 1592-ben kelt oklevélben már a romba dőlt Rezi várról olvashatunk.

A hajdani várból napjainkra csak a keleti és a nyugati oldal hosszirányú falai maradtak fenn. A keleti fal végében jól érzékelhetőek a vár legfontosabb építményének, az öregtoronynak a maradványai.

1998-ban leomlott a keleti falszakasz jelentős része, mely után elindultak a vár konzerválási munkái, a falak megerősítése, és 2000-ben elkezdődtek a régészeti kutatások is. Ennek során került elő a vár kapuja, és került helyreállításra a mellette fekvő délnyugati torony. A vár kutatása és helyreállítása jelenleg is folyamatban van.

